(SMT. BASAVARAJESWARI)

- (b) About 8 years.
- (c) Since the tank bund, etc., are in a very bad condition, the said tank has to be fully restored and as such survey was conducted and estimate prepared. After consideration it was found that it is too costly and hence it could not be taken up.
  - (d) The matter will be considered.
- ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಬೋವಿ.—ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಹತ್ತು ಎಕರೆ ಜಮಿನು ನೀರಾವರಿ ಅಗುತ್ತದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೆರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದವರ ನೀತಿಯಾಗಿರುವಾಗ ಇಲ್ಲ 92 ಚಿಲ್ಲರೆ ಎಕರೆ ತರಿಯಾಗುವಂತಿದ್ದರೂ ಏಕೆ ಇನ್ನೂ ಕೆರೆಯನ್ನು ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡಲಿಲ್ಲಾ !
- † ಶ್ರೀಮತಿ ಬನವರಾಜೇಶ್ಚರಿ.—ಅದರ ಎಷ್ಟಿಮೇಟು ಈಗಾಗಲೇ ಆಗಿದೆ. ಅದು ನರ್ಕಾರ ದವರ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲದೆ.
  - ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಬೋವಿ.-ಹಾಗಾದರೆ ಅದನ್ನು ಇನೈಷ್ಟು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ !
- ಶ್ರೀಮತಿ ಬಸವರಾಜೇಶ್ವರಿ.—ಈ ಹಿಂದೆ ಆಗರೇ ಒಂದಾವರ್ತಿ ತಾರೀಖ 2-2-1969ರಲ್ಲಿ ಆ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಎಗ್ಡಿ ಕ್ಯುಟೀವ್ ಇಂಜನಿಯರ್ ವಿಔಟ್ ಮಾಡಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಎಷ್ಟಿಮೇಟನ್ನು ಒಂದು ಲಕ್ಷದ ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅದು ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಯಿತು, ಎಕರೆ ಒಂದಕ್ಕೆ 1,118 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬರ್ಚು ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟು ಬದ್ದರೆ ರಾಭದಾಯಕ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಎಕರೆಗೆ ಒಂದು ಕ್ಷಿಸಾವಿರಕ್ಕಿಂತ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗದಂತೆ ಒಂದು ಅಂದಾಜನ್ನು ತಯಾರಿಸುವಂತೆ ಎಗ್ಜಿಕ್ಯುಟೀವ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಗೆ ತಿಳಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ಅದನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ತಯಾರಿಸಿ ಸ್ಕ್ರೂಟಿನಿಗಾಗಿ ಸೂಪರಿನ್ ಜೆಂಡೆಂಟ್ ರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಬಂದ ಕೂಡರೇ ಕೆಲಸ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.
- ಶ್ರೀ ಸಿ. ಆರ್. ರಂಗೇಗೌಡ.—ಅಲ್ಲಿ ಕೆರೆ ಒಡೆದು 8 ವರ್ಷಗಳ ಮೇಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ರೈತರಿಂದ ತರೀ ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಸೂಲ್ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಚ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?
  - ಶ್ರೀಮತಿ ಬನವರಾಜೇಶ್ವರಿ.—ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನರಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಚಾರ ಗೊತ್ತಿರಲಲ್ಲ.
- ಶ್ರೀ ನಿ. ಕೆ. ರಾಜಯ್ಯಶೆಟ್ಟಿ. ಸರ್ಕಾರದವರ ಧೋರಣಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲಸಗಳು ಬಹಳ ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಹೀಗೆ ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ರಿವೈಜ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಖರ್ಚು ಹಾಸ್ತಿ ಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಮನವರಿಕೆ ಆಗಿದೆಯೇ!
- ಶ್ರೀವಾತಿ ಬನವರಾಜೀಶ್ವರಿ.—ಅದರ ಹಳೆಯ ವೇಸ್ಟ್ ವಿಯರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕ ಫ್ಲಡ್ಡನ್ನು ತಡೆಯತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿ ಇರಲಲ್ಲ. ಅದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಈಗ ದೊಡ್ಡದನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದೀಗ ಸರ್ಕಾರದವರ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿದೆ.

Committee constituted to recommend the release of cultivable forest lands in North Kanara District for Cultivation

114. Sri M. H. JAYAPRAKASH NARAYAN (Sirsi).-

Will the Minister of State for Forests be pleased to state :-

(a) whether it is a fact that they have issued a Government Order recently releasing an extent of one lakh acres of forest land in North Kanara District for cultivation:

- (b) whether this land would be distributed as per the land grant rules;
- (c) whether a Committee in this behalf has been constituted under the Chairmanship of the Deputy Commissioner;
  - (d) if so, the powers and duties of that Committee?

SrI ALUR HANUMANTHAPPA (Minister of State for Forests) .-

- (a) No.
- (b) Does not arise.
- (c) Yes.
- (d) To recommend to Government for releasing cultivable Forest land for cultivation.
- ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್.—ಹಿಂದಿನ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲ ಅರ್ಥ ನಚಿವ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆಯವರು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಾಗುವಳಿಗೆ ಬಟ್ಟು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಒಂದು ವಚನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರಲಿಲ್ಲವೇ!
- †ಶ್ರೀ ಆಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—ನರ್ಕಾರದವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಹೈರೆವರ್ ಕಮಿಟಿ ಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಅದರ ನದನ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಅದು ಈಗಾಗರೇ ತನ್ನ ವರದಿಯನ್ನು ನರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದೆ. ಆ ವರತಿ ನರ್ಕಾರದವರ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲದೆ. ಆ ಪೈಕಿ 47 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗಳನ್ನು ರಿಲೀಜ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ನದ್ಯದಲ್ಲೇ ಒಂದು ಆಜ್ಜೆ ಹೊರಬೇಳಲಿದೆ.
- ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್....ಈಗ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಜಮಾನನ್ನು ಬಡುಗಡೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ನೀತಿಯನ್ನು ನರ್ಕಾರ ಒಪ್ಪಿ ನಬ್ ಡಿಎಷನ್ ಆಫೀನರರ ಥೇರ್ಮನಿಸಿಷ್ ನಲ್ಲ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಮಕ್ಷಮದಲ್ಲ ಒಂದು ಹೈತಪರ್ ಕಮಿಟಿ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಕಮಿಟಿಯವರು 45 ನಾವಿರ ಎಕರೆಯನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವರದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಉಳಿದ ಜಮಾನುಗಳನ್ನು ಯಾಪಾಗ ಒಡುಗಡೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ! ಈಗ ಬಡವರಿಗೆ ಹಾಗೂ ರೈತ ಕೂಲಗಾರರಿಗೆ ಅತಿಕ್ರಮಣವಾಗಿ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿರುವ ಜಮಾನನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಪಟ್ಟಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಖಾಯಂ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ !
- ಶ್ರೀ ಆಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—45 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಯನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೈಪವರ್ ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿದ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಘೋಷಣಿ ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇವೆ. ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, ಮರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಜಮಾನನ್ನು ಸರ್ವೇ ಮಾಡಿಸಿ ದರಖಾಸ್ತು ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಜಮಾನು ಉಳುಮೆ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಜಮಾನು ಕೊಡುವ ಕಾನೂನನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ, ಜಮಾನುಗಳನ್ನು ವಿಲೇ ಮಾಡುವುದು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿರುವ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು.
- ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ಜಾಲಿಸಟ್ಗ....ಸ್ಪಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದನಂತರ 1955ನೇ ಇನವಿಯಿಂದ ಇದು ವರೆಗೂ ಜಮಾನು ಬಡುಗಡೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ನೋಟಫೈ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಇದುವರೆಗೂ ಎಷ್ಟು ಎಕರೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಗೆ ನೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ! ಇದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಶತಮಾನಗಳು ಬೇಕು ? ಇಂತಿಷ್ಟು ಅವಧಿಯಲ್ಲ ಇಷ್ಟು ಜಮಿಾನು ಬಿಡುಗಡೆಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಈ ನಭೆಯ ಮುಂದೆ ಹೇಳುತ್ತೀರಾ !
- ಶ್ರೀ ಅಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—ಇದುವರೆಗೂ ಅರಣ್ಯ ಇರಾಖೆಯಿಂದ 13,112 ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಜಮೀನನ್ನು ರಿಲೀಜ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹುಕುಂ ಸಹ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. 2,900 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಇಂಡಿವಿಜುಯರ್ಲ್ಲಾಗಿ ೬೮ೀಜ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ರವಿಸ್ಯೂ ಇರಾಖೆಯವರು ದರಖಾಸ್ತ್ ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ವಿಲೀವಾರಿ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

- ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ಜಾಲಿನಟ್ಸಿ.—ಧಾರವಾಡ ಜಿರ್ಲ್ಹೆಯೊಳಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಕೋ-ಆಪರೇಟವ್ ಸೊಸೈಟಿ ಮಾಡಿ ಕೆಲವು ಹರಿಜನರು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬೇಡಿರುವುದು ನರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ :
- ಶ್ರೀ ಅಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.....ಯಾವ ಸೊಸೈಟಿಯವರು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿದರೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.
- Sri A. R. BADARINARAYAN.—What is the declared policy of the Government in regard to release of lands for cultivation?
- Sri Alur Hanumanthappa.—In North Kanara we have got nearly 82 per cent of forest. There is land hunger in North Kanara District and Government has felt after hearing lot of representations from the ryots and also in Conference that land should be released for landless people in North Kanara District. To some extent we can release in North Kanara District where there is excess forest area.
- Sri J. P. SARWESH.—May I know whether such Committees are constituted in almost all the districts of the State and whether non-official members are taken on those Committees?
- Sri ALUR HANUMANTHAPPA.—No such committees are constituted elsewhere except in North Kanara District.
- ಶ್ರೀ ಆಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—ಈಗಾಲೇ 5,260 ಎಕರೆಯಷ್ಟು ಜಂಗರ್ ಕ್ಲಿಯಾರ್ ಮಾಡಿ ರೆಎನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಗೆ ವಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೇಳುವ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 10 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಮರಗಳನ್ನು ಕ್ಲಿಯರ್ ಮಾಡಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಕೊಡುವ ಯೋಜನೆ ಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.
- ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್.—ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಯಷ್ಟು ಜಮಿನನನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನೀವು ಟರ್ಮ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಕಂಡೀಷನ್ಸ್ ಹಾಕಿ ಹೈಪವರ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಅವರು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಯಷ್ಟು ಜಮಿನನನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏಕೆ ಪ್ರೊಪೋನರ್ಸ್ಡ್ ಹಾಕಿಲ್ಲ ! 45 ಸೌವಿರ ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ರಿಲೀಜ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ, ಇನ್ನು ಇದ ಜಮಿನನನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಏನಾದರೂ ನೂಡನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಯೇ ! ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ನಿರ್ಗತಿಕರಾದ ಬಡ ರೈತರು ಲಕ್ಷೋಸಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರುವುದರಿಂದ ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಜಮೀನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ !
- ಶ್ರೀ ಅಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—ಸ್ಫಾಮಿ, ಹೈ ಪವರ್ ಕಮಿಟಿಯ ವರು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಯ ಟಾರ್ ಗೆಟ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ವಿವರವಾಗಿ ನ್ಥಳ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಜಮಿನುಗಳನ್ನು ಅವರು ಪಟ್ಟಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಎಪ್ಪೆಪ್ಟು ಎಕರೆ ಜಮೀನು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಶಿಫಾರನ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಜಮೀನಿಗಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಂದಿವೆ, ಎಷ್ಟು ಜಮೀನು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನೂ ಕೂಡ ಹೈಪವರ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.